

**Záznam z 21. jednání pracovní komise
předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí
k hospodárnému nakládání s majetkem státu**

konaného v pátek 10. března 2023 od 13:00 do 14:43 on-line prostřednictvím MS Teams

Prezenční listina

Přítomní členové: 10, 11 (14:13 se připojil JUDr. Ing. Tomáš Bouzek)

Usnášeníschopnost: 7

Přítomní členové:

Ing. František Kučera, předseda komise, Ministerstvo spravedlnosti

JUDr. Ing. Tomáš Bouzek, Ministerstvo spravedlnosti

plk. JUDr. et Mgr. Vladislav Hřebíček, Ph.D., NCOZ

Mgr. Tereza Koucká Höfferová, Nejvyšší kontrolní úřad

Mgr. Lukáš Kraus, Frank Bold Society

Mgr. Petr Leyer, Transparency International ČR

Ing. Hana Ondrušková, Ministerstvo financí

PhDr. Ing. Jiří Skuhrovec, zIndex

Omluvení členové s náhradou:

Mgr. Martin Čech, Ministerstvo pro místní rozvoj

→ *náhradník Mgr. Jan Weigel, Ministerstvo pro místní rozvoj*

Mgr. Kristina Hlavicová, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

→ *náhradnice Mgr. Kateřina Vrzalová, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže*

Mgr. Marek Zelenka, LL.M., Oživení

→ *náhradník Mgr. Tomáš Münzberger, Oživení*

Omluvení členové:

Mgr. Zdeněk Zajíček, HK ČR

Hosté:

Mgr. Ondřej Poupě, Ministerstvo financí

JUDr. Mgr. Michal Tuláček, Ph.D., Ministerstvo financí

Ing. Pavel Matějka, Ministerstvo financí

Mgr. Miroslav Horák, Ministerstvo financí

Mgr. Radovan Zídek, Ministerstvo financí

Mgr. Viktor Kabeš, Finanční analytický úřad

Průběh jednání:

1. Zahájení jednání

Jednání zahájil předseda pracovní komise předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k hospodárnému nakládání s majetkem státu (dále jen „pracovní komise“) **František Kučera** přivítáním všech přítomných a konstatoval, že pracovní komise je usnášeníschopná v počtu 10 členů pracovní komise nebo jejich náhradníků. Představil návrh programu tak, jak byl zaslán v pozvánce.

Program byl jednomyslně schválen.

Schválený program jednání:

1. Úvodní slovo
2. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, ve znění pozdějších předpisů
3. Různé

2. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, ve znění pozdějších předpisů

František Kučera informoval, že členové pracovní komise již obdrželi návrh stanoviska Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k tomuto návrhu zákona, který bude po doplnění pracovní skupinou projednáván per rollam. Následně požádal zástupce předkladatele, aby návrh zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „AML zákona“) krátce představili.

Ondřej Poupě novelu AML zákona stručně představil: <https://odok.cz/portal/veklep/material/ALBSCK5FPERS/>.

František Kučera doplnil, že z jeho pohledu novela AML zákona přinese ve spojení se změnovým zákonem k návrhu zákona o ochraně oznamovatelů, který je projednáván v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, povinnost zavést vnitřní oznamovací systém pro zaměstnavatele, kteří se nově stanou povinnou osobou podle včetně insolvenčních a restrukturalizačních správců.

Ondřej Poupě sdělil, že toto bylo záměrem, avšak nakonec byly na základě připomínek, insolvenční a restrukturalizační správci z povinnosti vyňati, z důvodu co nejmenšího zatížení a náleží jim pouze povinnost informační a povinnost oznámit podezřelý obchod. Povinnost tak tedy nově bude dopadat pouze na provozovatele on-line loterie a on-line binga.

Tereza Koucká Höfferová se dotázala zástupců Finančního analytického úřadu (FAÚ), jakým způsobem fungují komerčně vytvářené seznamy politicky exponovaných osob (bod 6.1.2 důvodové zprávy)

Viktor Kabeš reagoval na dotaz a sdělil, že zmínka o finančních dopadech spojených s využíváním komerčních registrů je čistě informační a není povinností pro povinné osoby a soukromé subjekty využívat služeb komerčních registrů. Dále doplnil, že otázka, zda by neměl FAÚ vést seznam osob se objevuje často, avšak závěrem vždy je, že není vhodné, aby stál takovéto jmenné seznamy vedl. Členské státy, dle evropské úpravy, vytváří pouze metodickou pomůcku pro seznam veřejných vnitrostátních funkcí. FAÚ tak vytváří pouze seznam českých významných veřejných funkcí, nikoliv jmenný seznam.

Tereza Koucká Höfferová sdělila obavu, zda povinné osoby mohou správně určit politicky exponovanou osobu a nést za toto určení odpovědnost, ačkoliv stát nevytváří podmínky pro jednoznačné určení politicky exponované osoby či osoby odvozené. Není tedy ani jasné, jak nebo kde povinné osoby takovéto informace pro určení získávají či získají.

Viktor Kabeš uvedl, že definici politicky exponované osoby určuje evropské právo. Povinná osoba při detekci vychází z informací poskytnutých klientem a metodickou pomůckou FAÚ a že reálně není možné po povinné osobě požadovat stoprocentní detekci. Dále sdělil, že povinné osoby pracují s veřejně přístupnými daty.

Jiří Skuhrovec doplnil, že evropský seznam funkcí tvoří pouze menší část podkladů a že zbytek si zjišťují povinné osoby. U komerčních poskytovatelů seznamů politicky exponovaných osob je podle něj zajištěno, že tyto informace kolují mezi menším počtem osob, nežli kdyby tento seznam vedl stát a seznam by byl veřejný. Dále uvedl, že funkce FAÚ je ve zmíněné oblasti metodická a dozorová spíše než legislativní a žádný subjekt nemá veškeré informace o osobách či příbuzných, což je správné.

Tereza Koucká Höfferová zopakovala obavy, zda soukromé subjekty mohou získat správné, ověřené a plnohodnotné informace pro určení politicky exponované osoby.

Petr Leyer sdělil ze své praxe, že systém počítá s tím, že ne všechny osoby budou odhaleny a FAÚ v takovém případě povinným osobám sankce neukládá.

Viktor Kabeš doplnil, že FAÚ vydává metodické pokyny a vodítka pro povinné osoby při zjišťování politicky exponovaných osob.

Tereza Koucká Höfferová apelovala na FAÚ, aby byla vytvořena metodická pomůcka rovněž pro politicky exponované osoby.

Lukáš Kraus upozornil na analýzu spolehlivosti evidence skutečných majitelů vytvořenou společností Datlab, která upozorňuje na nesoulad evidence skutečných majitelů s údaji, které jsou dohledatelné v jiných evidencích/databázích: <https://datlab.eu/blog/analyza-spolehlivosti-evidence-skutecnych-majitelu/>. Zmínil rovněž související závazek č. 4.8 Akčního plánu České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2023 až 2024 směřující k posílení kvality údajů v evidenci skutečných majitelů. Dotázal se na možnost, zda se lze u legislativy připravované na úrovni EU nějak v rámci vyjednávání zaměřit na vyšší kvalitu dokumentů prokazujících vlastnickou strukturu. Potřebu posilovat mechanismy určování skutečných majitelů akcentoval i z hlediska zvyšování odolnosti vzhledem k ruské agresi na Ukrajině, kdy vyvstaly úkoly i vzhledem k naplňování sankčních mechanismů.

Viktor Kabeš poukázal na velmi aktivní roli, kterou ČR hrála zejména v problematice předcházení legalizace výnosů pocházejících z trestné činnosti (dále též „AML“) v začátku vyjednávání v EU, a na pečlivou přípravu podkladů pro vyjednávání o nové AML směrnici a také o AML nařízení. Poukázal, že připravované AML nařízení obsahuje rovněž mechanismy pro spolupráci povinných osob mezi sebou.

František Kučera se dotázal, jak bude v budoucnu vypadat problematika as legislativa AML na národní úrovni vzhledem ke vzniku AML nařízení, které nebude ve členských státech implementováno, ale bude přímo proveditelné.

Viktor Kabeš uvedl, že jádro současné úpravy v AML směrnici se přesune do AML nařízení. Samotný legislativní AML balíček se pak sestává ze čtyř předpisů: AML nařízení (obsahuje

povinnosti povinných osob, v ČR i tak bude nutné přijmout určité adaptační předpisy), návrh 6. AML směrnice (institucionální rámec na národní úrovni + tzv. národní povinné osoby nad rámec EU úpravy), nařízení zřizující evropský orgán proti praní špinavých peněz (tzv. AMLA - koordinační funkce, přímá/nepřímá dohledová činnost, metodická činnost) a novela nařízení o převodech peněžních prostředků (pravidla pro převody kryptoaktiv mezi poskytovateli služeb s kryptoaktivy a dohledatelnost převodů v rámci poskytovaných služeb).

Radovan Zídek vzhledem k evidenci skutečných majitelů zmínil globální perspektivu a uvedl, že ČR si v tomto mezinárodním srovnání vede poměrně dobře, a měli bychom tedy pokračovat v tom, co bylo započato. Dodal také, že doporučení FATF po státech, které je naplňují, ani jednotnou evidenci skutečných majitelů nepožadují.

Jiří Skuhrovec navázal na Lukáše Krause z pohledu relevantnosti diskuse o evidenci skutečných majitelů ve spojitosti s problematikou AML. Mnoho povinných osob, zejména když nemá přístup dalším komerčním datům a službám, je odkázáno na data obsažená v evidenci skutečných majitelů. Např. při analýze osob s napojením na Rusko tam podle analýzy Datlabu nebyla polovina osob zapsána. Vynutitelnost zápisu dat je z jeho pohledu nízká, především u osob, které by měly intenci se svým povinností vyhýbat. Největší pozornost by se tak pro dosažení kýženého efektu měla zaměřit na vynutitelnost a na kvalitu zapisovaných dat. Formuloval také první návrh příslušného usnesení.

Lukáš Kraus zmínil problematiku efektivního odčerpávání výnosů z trestné činnosti, problematiku tzv. průtokových účtů návazně na úkol zakotvený v akčním plánu proti praní peněz a financování terorismu. Zmínil roli pracovní skupiny při Ministerstvu spravedlnosti, která by měla přijít s návrhem řešení do konce června 2023. Vyslovil dotaz, zda by bylo možné uvažovat o akceleraci přípravy návrhu řešení a zda by se k tomu pracovní komise mohla vyjádřit.

František Kučera navrhl problematiku, pakliže by to bylo účelné, projednat případně později, aby mohli všichni členové pracovní komise k tématu čerpat z relevantních podkladových informací.

František Kučera formuloval návrh prvního usnesení pracovní komise:

Pracovní komise doporučuje, aby se Ministerstvo financí a Finanční analytický úřad návazně na novelizaci AML zákona dále věnovaly metodické činnosti, dále ji rozvíjely v souladu se současnou dobrou praxí a aby se nad rámec stávajících adresátů zaměřovaly například i na práci s politicky exponovanými osobami s důrazem na to, jak by se i ony jako druhá strana vstupující do transakcí měly chovat.
--

Usnesení bylo přijato jednomyslně.

František Kučera na návrh **Jiřího Skuhrovce** formuloval druhé usnesení:

S ohledem na to, že pro řadu povinných subjektů je evidence skutečných majitelů jedním z primárních nástrojů práce, pracovní komise doporučuje, aby Ministerstvo financí s Ministerstvem spravedlnosti společně na základě svého uvážení ať už legislativními, nebo nelegislativními způsoby dále pracovaly na zlepšení dostupnosti, kvality a věrohodnosti údajů v ní obsažených.

Pro: 9 Proti: 0 Zdrželi se: 2

Usnesení bylo přijato.

František Kučera formuloval třetí návrh usnesení:

Pracovní komise doporučuje Radě, aby v souladu s článkem 4 odst. 2 písm. a) jednacího řádu Rady doporučila vládě schválit materiál „návrh zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, ve znění pozdějších předpisů“.

Usnesení bylo přijato jednomyslně.

František Kučera poděkoval zástupcům předkladatele za Ministerstvo financí a za Finanční analytický úřad za jejich účast.

3. Různé

Lukáš Kraus zopakoval svou výzvu, aby se pracovní komise problematikou tzv. průtokových účtů do budoucna zabývala. **František Kučera** přislíbil, že bod k projednání nebo alespoň relevantní informace o stavu problematiky budou na další jednání pracovní komise zařazeny.

František Kučera zmínil, že pracovní komise se dále sejde buď k projednání některého z dalších legislativních materiálů, nebo k projednání informací, až je Ministerstvo pro místní rozvoj vzhledem k nelegislativním aktivitám na rok 2023 předloží.

František Kučera všem poděkoval za účast a jednání ukončil.

Zapsali: Bc. Tereza Kochová, Ing. František Kučera